

KANSAINVÄLINEN BESTSELLER

TOIVO

Kuinka rescuekoirat
pelastivat minut

NIAL HARBISON
Suomentanut Karoliina Timonen

NIAL HARBISON

TOIVO

Kuinka rescuekoirat
pelastivat minut

Suomentanut Karoliina Timonen

JOHNNY KNIGA
HELSINKI

Äidilleni, isälleni, siskolleni ja veljilleni,
isoäideilleni, sukulaisilleni ja muutamalle läheiselle
ystävälle, jotka ovat vuosien varrella joutuneet
murehtimaan riippuvuuksieni takia loputtomasti
ja joita tapaan enää harvoin, koska käytän
kaiken aikani koirien pelastamiseen.

Olen nyt tässä teidän ansiostanne ja voin vain
toivoa, että olette ylpeitä siitä, mitä nykyisin teen.
Tämä teos on omistettu teille.

Ensimmäinen painos

© 2023 Niall Harbison

Englanninkielinen alkuteos: *Hope – How Street Dogs Taught Me the Meaning of Life.*

Featuring Rodney, McMuffin and King Whacker

Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd

Translated under licence from HarperCollins Publishers Ltd

Niall Harbison asserts the moral right to be acknowledged
as the author of this work.

Suomenkielisen laitoksen © Karoliina Timonen ja Johnny Kniga 2026

Kuvaliitteen kuvat Niall Harbisonin kotialbumista.

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-430-6

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat	9
1. Kun olin pieni poika... ja ongelmateini	17
2. Ravintolahommia – katastrofin ainekset orastavalle alkoholistille...	31
3. Tuuliajolla	43
4. Thaimaa kutsuu	65
5. Pohjakosketus... ja parantuminen	75
6. Lucky – yksinäinen susi, jonka ansiosta kaikki alkoi	87
7. Aina ei voi voittaa	119
8. Miksi koiranpennut ovat huono asia	133
9. Kenelle antaisi kodin, kun kaikkia ei voi ottaa	149
10. Äidinrakkaus on rakkauksista suurin	163
11. Kaikkia koiria ei ole yhtä helppo rakastaa	171

12. Syövän päihittänyt soturi	191
13. Hope	219
14. Murhayrityksestä selvinnyt	237
15. Toivottomaksi tapaukseksi tuomittu... mutta kukoistaa nyt	249
16. Aika saada kunnon murkinaa	263
17. Kultainennoutaja: harvinainen näky Thaimaassa	279
Loppusanat	295
Jälkikirjoitus: Mitä seuraavaksi?	301
Usein kysytyjä kysymyksiä	305
Kiitokset	309

ALKUSANAT

Irvistin kun kyykistyin tarkastelemaan edessäni kituvaa pikkuruista olentoa, joka oli henkihieverissä mutta tärisi niin hurjasti, että oli selvästikin vielä elossa. En voinut muutakaan. Ja sitten puhalsin pitkään ulos – ppuuhhh – niin kuin tehdään silloin kun ei löydä sanoja kuvaamaan näkemäänsä.

Voi sinua pikkuista ressukkaa, mutisin hiljaa ja pudistin päätäni surullisen epäuskon vallassa.

Vaikka kuinka kuvittelisi nähneensä jo kaiken, aina välillä joku onnistuu yhä kirpaisemaan ja järkyttämään. Viimeisen parin vuoden aikana, jotka olen asunut Thaimaassa, olen kohdannut varmasti satoja ja taas satoja koiria ja koiranpentuja, jotka ovat olleet sääliä herättävän surullisessa ja kauheassa kunnossa. Tunnen suurta epätoivoa joka ikisen takia ja olen joutunut hautaamaan lukemattomia koiria, jotka eivät ole selvinneet. Jossain määrin siihen kuitenkin turtuu. Oikeastaan on pakko, muuten ei voisi jatkaa.

Elämä täällä ei vain ole helppoa koirille, joilla ei ole kotia eikä omistajaa pitämässä heistä huolta. Ei turvapaikkaa silloin kun suojalle olisi tarvetta. Ei ketään hoitamassa silloin

kun he sairastavat. Joka ikinen ateria on työn ja taistelun takana, eikä seuraavasta ole koskaan mitään tietoa. En käsitä, kuinka koiraparantajat jaksavat jatkaa – pääosin aika iloisina – tai miten he elävät hetkessä ja ovat kiitollisia siitä, mitä heillä on.

Ja välillä, kun kohtaa pienen koiranpennun, joka voi niin huonosti kuin tämä kaveri edessäni, sydäntä raastaa kammottavalla tavalla, vaikka kulkukoirien kärsimykset olisivatkin sen jo aikaa sitten kovettaneet.

Tämä onneton pikkukirppu täällä hökkelitoimistossani keskellä Koh Samuun viidakkoa olisi nostanut kyöneleet kenen tahansa silmiin. Hän oli hädin tuskin melonin kokoinen ja arvioni mukaan vain neljä tai viisi viikkoa vanha.

Hänellä oli valtavat tummat koiranpennun silmät, luppakorvat ja neljä jalkaa, mutta muuten hän oli oikeastaan ja pääosin vain pieni kasa... saastaa. Myönnettäköön ettei tuo ole lääketieteellinen määritelmä, enkä minä mikään eläinlääkäri olekaan, mutta tuntui vain mahdottomalta kuvata hänen tilaansa sen virallisemmin.

Voi sinua pikkuressua, rauhoittelin. Olisin halunnut silittää häntä, osoittaa hiukan lempeyttä ja hellyyttä, mutta koiran koko iho oli niin järkyttävästi vereslihalla, etten oikeasti tieninyt, mihin voisin koskea aiheuttamatta vielä enemmän tuskaa. Häneltä puuttuivat turkki ja karvat kokonaan; mikään ei pitänyt häntä lämpimänä tai suojaannut säältä. Melkein jokainen millimetri pienestä pentuparasta oli rupien, karmeiden avohaavojen ja inhottavan suomuisen ihon peitossa.

Mitä helvettiä sinulle on oikein tapahtunut, pikkuinen?

Laskin varovasti ja mahdollisimman kevyesti sormeni etutassulle, joka vaikutti turvallisimmalta kohdalta koskettaa. Halusin jotenkin viestiä, että olin läsnä ja tukena. Etten ollut vihollinen vaan ystävä. Ja että halusin auttaa häntä paranemaan.

Hän tärisi niin kovasti. Johtuiko se palelusta? Pelosta? Sairaudesta? En oikein tiennyt, miten hänen pienen pieni kehonsa – joka olisi mahtunut kämmenelleni – edes kesti niin kovan tärinän voimaa. Hän vikisi niin vaimeasti, että täytyi pinnistellä sen kuullakseen.

Hei kamu, me autamme sinua nyt, minä kuiskasin ja silitin etutassua samasta pienestä kohdasta ihoa, joka sekin näytti siltä että saattaisi puhjeta märkimään, alkaa vuotaa verta tai ehkä vain kuoriutua pois.

Katsoin kauhuissani ystävääni Rodia, joka oli tuonut pennun mukanaan.

”Herrajumala, Rod.” Irvistin kun Rod seisoi yläpuolellani ja kyykin itse koiranpennun vieressä.

”Niinpä”, Rod sanoi ja pudisti päätään. ”Hän on tosi huonossa jamassa.”

Rod on intohimoinen eläinten ystävä, kuten minäkin, ja täällä asuessani olimme hoitaneet monia pelastustehtäviä yhdessä. Tämän sääliävän pikku otuksen Rod oli löytänyt yksin. Pentu oli taapertanut tien varteen pensaikosta, jossa hän oli varmaankin yrittänyt etsiä ruoantähteitä.

Kuka tietää, miten pentu oli sinne joutunut. Hänellä oli todennäköisesti ollut sisaruksia, jotka eivät olleet selvinneet

hengissä. Kuka tietää, miten hän itse oli selvinnyt näinkin kauan. Meillä ei ollut pennun aiemmasta elämästä mitään tietoa, mikä on tässä työssä tavallista. Rod oli kuitenkin poiminut hänet mukaansa ja tuonut tänne selvittääkseen, olisiko koiran tuskien helpottamiseksi mitään tehtävissä.

”Enpä tiedä, selviääkö tämä hengissä”, sanoin. Meillä ei ollut aavistustakaan siitä, mikä pennun ihoa vaivasi – minkä takia se oli niin järkyttävässä kunnossa. Olin tosin aika varma siitä, että kyseessä oli kapi, joka ei ole mitenkään epätavallinen täälläpäin maailmaa. Syyhypunkin aiheuttama tauti aiheuttaa voimakasta kutinaa, jota helpottavan raapimisen seurauksena eläimet kärsivät avohaavoista, rupeutumisesta ja karvanlähdistä. Tämä pikkuinen vaikutti kuitenkin voivan jollain tapaa vielä huonommin. Iho oli niin pahasti tulehtunut. Minun oli pakko yrittää auttaa häntä.

Hain toimistostani pehmeimmän löytämäni huovan ja poimin hänet niin hellästi kuin mahdollista toivoen, että huopa suojaisi haavoja edes hiukan. Pentu kuitenkin ulvahi sydäntäsärkevästi, kun häntä selvästikin sattui, ja katsoi minua suurilla, anelevilla silmillään.

Shhh, kaikki hyvin, rauhoittelin. Kivun pahentaminen aiheuttaa väistämättä syyllisyyden tunteita, vaikka oikeasti yrittäisi auttaa.

Pentu oli punaisella vereslihalla, ja mätää tihkui todella ikävän näköisistä haavoista. Hän ei ollut kyennyt edes istumaan paikallaan, koska pienen vartalon paino kovaa lattiaa vasten oli tuntunut sietämättömältä. Hän oli yrittänyt

kiemurrellen löytää asennon, jossa voisi hengähtää. Nyt olin ainakin saanut hänet kapaloitua huopaan kuin pikkuvauvan.

Ilta alkoi hämärtyä. Tiesin että jos Rod ei olisi löytänyt pentua tänään, tuo raasu ei olisi elänyt enää aamuun asti.

Tein pennusta pienen käärön jättäen aukon suurille silmille ja kuonolle ja etsin toimistosta hiljaisen nurkan, jossa hän saisi levätä yön ajan pehmolelu vierellään. Annan koirille ja pennuille usein pehmoleluja, vähän niin kuin lapsille annetaan. Jotkut koirat rakastavat niitä, toiset suhtautuvat niihin välinpitämättömästi, mutta minulle tulee siitä aina jotenkin parempi olo – kun kohtelen heitä lempeästi ja osoitan rakkautta. Mietin mitä tämän pennun emolle oli mahtanut tapahtua ja kuinka peloissaan pikkuinen oli varmasti ollut, kun emon turva oli viety häneltä.

Hitaasti tärinä laantui ja pennun silmät, jotka olivat aiemmin olleet pelosta levällään, alkoivat painua kiinni. Totesin että hän oli ollut aiemmin täynnä adrenaliinia, pakene tai taistele -tilassa. Niin keho toimii, kun olemme lähellä kuolemaa, se on osa itsesuojeluvaistoamme. Nyt pikku rassukka oli kuitenkin täysin puhki ja kaikki stressihormonit olivat haihtuneet hänen pienestä kehostaan.

Olen nähnyt saman monesti, kun koirat ovat kuoleman porteilla. Kun he tietävät olevansa turvassa, he alkavat rentoutua, mikä kuulostaa hyvältä, mutta se voi itse asiassa tarkoittaa, että heidän terveydentilansa romahtaa. Silloin he voivat menehtyä.

Annoimme pennulle joitakin peruslääkkeitä kipua helpottamaan ja haavojen turvotusta laskemaan, ja toivoin, että se auttaisi häntä nukkumaan levollisesti. Ja seuraavana aamuna lähtisin heti ensimmäisenä hänen kanssaan eläinlääkəriin. Vannoin että jos hän selviäisi yöstä ja eläinlääkəri olisi riittävän toiveikas hänen mahdollisuuksistaan, kokkaisin hänelle tuoretta makrillia ja mehevän pihvin.

Olin kohdannut kerran aiemminkin koiran, jonka iho oli yhtä karmeassa kunnossa. Olimme kutsuneet häntä Derekiksi, ja hän oli upea, kiltti eläin, jota me kaikki hullun lailla jumaloimme (yhä vieläkin – kuulette Derekistä lisää myöhemmin!). Olin onnistunut tekemään ihmeitä syöttämällä Derekille rasvaista kalaa, kuten makrillia, ja olemalla rakastava, hellä ja kärsivällinen. Ajan myötä Derekin hirtävissä kunnossa ollut iho oli parantunut, ja nyt se oli täysin terve. Hän on ihana koira, ja olen hyvin onnellinen siitä, ettemme luovuttaneet vaan jatkoimme sinnikkäästi auttamista ja seurasimme, miten hänestä kuoriutui terve ja luonteeltaan hulvaton koira.

Toivoin todella, että lääkkeiden, ajan, laadukkaan ravinnon ja runsaan rakkauden myötä sama tapahtuisi myös tälle pikku kaverille.

”Mene sinä vain jo kotiin, Rod”, sanoin ystävälleni. Hän näytti melkein yhtä nääntyneeltä kuin tuomansa pentu. Koirien suojeleminen on emotionaalisesti kuluttavaa kovaa työtä, ja päivät venyvät erittäin pitkiksi. Rod on yksi omistautuneimpia eläinten ystäviä, joita olen koskaan kohdannut.

”Millä nimellä kutsuisimme tätä uutta tulokasta, Niall?” Rod kysyi ja nappasi autonsa avaimet.

Katsoin pientä kääröä, joka vaikutti torkkuvan vieressäni.

”Annetaan hänelle nimeksi Rodney”, sanoin. ”Sinun mukaasi. Ja sitten toivotaan, että pikku Rodney intoutuu toipumaan yhtä hyvin kuin Derek.” Olen Only Fools and Horses -tv-sarjan fani, ja minua huvitti ajatus siitä, että seuranani olisivat nyt Del Boy ja pikku Rodders.

Kun Rod oli mennyt, kyykistyin katsomaan hänen nukkuvaa pikku kaimaansa ja painoin – ihon inhottavasta kunnosta huolimatta – hyvin kevyen suukon pennun pikkuruiselle mustalle kuonolle ja toivoin tahdonvoimani käynnistävän toipumisen. Päätelin että hänellä oli viidenkymmenen prosentoinen mahdollisuus selvitä aamuun. En kuitenkaan jättäisi häntä yksin.

Silitin pienen pientä tassua vielä muutaman kerran ja valmistauduin edessä olevaan pitkään yöhön.

YKSI

KUN OLIN
PIENI POIKA... JA
ONGELMATEINI

Koska luet tätä kirjaa, olet epäilemättä eläinten ystävä, kuten minäkin. Mutta onko heillä aina ollut erityinen paikka sydämässäsi?

Minä olen tätä nykyä kalju irlantilaismies, joka viettää jokaisen valveillaolohetkensä koirien seurassa (ja jos totta puhutaan, suurimman osan nukkumisajastani vietän näkemällä heistä unta). Voisi olettaa, että elämässäni on aina ollut tärkeitä koiria, joihin minulla on ollut erityinen suhde polvenkorkuisesta saakka, mutta asia ei ole niin. Varttuesani koirilla ei ollut minkäänlaista roolia elämässäni.

Kasvoin perheeni ainoana lapsena Brysselissä. Vuosien ajan meitä oli vain minä, äiti ja isä. Ja me olimme onnellisia. Äitini Kathleen ja isäni Ronan olivat hyvin nuoria alkaessaan seurustella. Kumpikin oli katolilainen, ja he olivat kotoisin naapurikylistä Pohjois-Irlannin Tyronen kreivikunnassa. He olivat tavanneet toisensa paikallisissa tanssiaisissa. Kuulostaa vanhanaikaiselta verrattuna nykypäivän deittisovelluksiin, mutta siten ihmiset siihen aikaan löysivät toisensa perähikiän kalastajakylissä.

Äidin perhe oli ahkeran työteliästä väkeä, kunnollisia ja rehellisiä ihmisiä. Näkemieni valokuvien perusteella äiti oli

nuorena todellinen kaunotar, ja työteliäs kunnianhimoinen isäni ihastui korviaan myöten. He menivät naimisiin kotikylänsä kirkossa. Minä synnyin vuonna 1979, kun äiti oli 19 ja isä 22, ja olin heidän ensimmäinen ja ainoa yhteinen lapsensa.

Pohjois-Irlannin levottomuudet olivat silloin täydessä käynnissä, eikä se ollut turvallinen paikka kasvattaa lasta. Ollessani vielä vauva isälle tarjottiin virkamiestyötä äskettäin perustetussa Euroopan komissiossa Brysselissä, joten me muutimme sinne. Vanhemmilleni se oli todellinen tilaisuus nostaa elintaso.

Asuimme tavallisessa paritaloasunnossa keskiluokkaisessa lähiössä, joka oli Brysseliin ulkomailta töihin tulleiden perheiden suosiossa. Asuntomme oli oikeasti aika vaatimaton, yksi sadoista vastaavista, mutta minun silmissäni se oli taianomainen – oma linnani. Siellä oli puutarha jonka seinää vasten pystyi pelaamaan tennistä, autotalli jossa säilytin polkupyörääni, runsaasti tilaa treenata jalkapallokikkojani ja oma huone minulle.

Ainakin varhaislapsuuteni oli täysin idyllinen. Muistan siihen kuuluneen paljon onnellisuutta ja rakkautta, ystäviä jotka kävivät meillä grillaamassa, jalkapalloharjoituksia ja lasten syntymäpäiväjuhlia. Olin pikkupoikana intohimoinen jalkapallofani. Kannatin Manchester Unitedia, ja Diego Maradona oli sankarini. Olin itsekin aika hyvä pelaamaan. En tarpeeksi hyvä tullakseni ammattilaiseksi mutta käytin vapaa-aikani jokaisen minuutin palloa potkimalla ja

kulutin lukemattomia tunteja taitojani hioen. Kun asiaa nyt miettii, ehkä se oli varhainen merkki addiktiivisesta persoonallisuudestani. Minulla ei ole virallista diagnoosia, mutta olen melko varma, että jos kävisin koulua nyky-aikana, minua olisi pidetty ADHD-tapauksena ja laitettu erityisopetukseen. Olin aina täynnä energiaa enkä kyennyt istumaan paikallani ajatusteni sinkoilla ympäriinsä. Ja jos rehellisiä ollaan, en ole niiltä osin juurikaan muuttunut!

Isä toi leivän pöytään, ja äiti oli kotona ja kasvatti minua, mikä oli kai tavallista 1980-luvulla. Ei se kuitenkaan voinut olla helppoa äidille – olla niin kaukana kotoa, kaukana omasta suuresta perheestään, ja huolehtia pienokaisesta, kun hän oli niin nuori vielä itsekin. Silloin ei vielä ollut Ryanairin halpalentoja, joten Tyronen kreivikunnassa ei voinut lähteä noin vain käväisemään. Aina pitkillä kesälomilla ja jouluisin me kuitenkin matkustimme kotiin sukulaisia tapaamaan. Äidillä oli seitsemän sisarusta, joten minulla oli paljon serkkuja leikkikavereina, ja me juoksentelimme niityillä leikkien sotaa ja kirmaten isoäitini ihanan cockerspanielin Picklesin kanssa.

Ainoana lapsena olin kasvanut itsenäiseksi ja olin luonnostani introvertti erakkoluonne. Saatoin viettää aikaa yksikseni tuntikausia täysin tyytyväisenä. Sama pätee yhä vieläkin. Sosiaaliset tilanteet ovat aiheuttaneet minulle aina ahdistusta, vielä nykyisinkin.

Äiti ja isä olivat hyviä ystäviä toisen irlantilaispariskunnan kanssa, joka oli muuttanut Belgiaan samaan aikaan kuin

me, ja heidän poikansa Sean oli juuri minun ikäiseni. Hän oli ja on yhä edelleen kaikkein paras ystäväni. Asuin ja elin Brysselissä mukavasti kuin herran kukkarossa ja kävin hyvää kansainvälistä koulua muiden ulkomaalaisten lasten kanssa. Siinä iässä oppii kieliä todella nopeasti, ja minäkin puhuin pian sujuvaa ranskaa ja flaamia, tosin puhun niitä edelleen irlantilaisella korostuksella.

Thaimaa on nyt kotimaani, mutta pitkän aikaa en yhtään tiennyt, mitä ”koti” minulle tarkoitti. Minusta ei koskaan tuntunut, että koti olisi oikeastaan ollut mikään tietty paikka. Ei Pohjois-Irlanti tai Belgia eikä edes Dublin, jossa asuin myöhemmin monta vuotta. Olen kiitollinen siitä, että sain tilaisuuden elää eurooppalaista, kosmopoliittista elämää lapsena, herkutella simpukoilla ja ranskanperunoilla ja seurustella joka puolelta maailmaa kotoisin olevien ihmisten kanssa.

Manner-Euroopassa suhtauduttiin alkoholiin ehdottoman rennosti. Lapset saivat maistaa olutta tai viiniä perheensä seurassa, ja teini-ikäisille oli tavallista juoda olutta jalkapallon pelaamisen jälkeen tai istua pubissa 14-vuotiaasta lähtien ilman, että kukaan olisi paheksunut sitä erityisemmin. Britannian ja Irlannin humalahakuinen juomakulttuuri on valitettavan tunnettu ympäri maailman, mutta Belgiassa ei sellaista minun varttuessani ollut. Äiti nautti mielellään hiukan viiniä ruoan kanssa ja isä saattoi juoda muutaman oluen takapihalla, mutta kumpikaan vanhemmistani ei ollut mikään juoppo. Niinpä minun

myöhemmästä alkoholiriippuvuudestani ei voi syyttää heidän perimäänsä.

Myöhemmin, monien tuhoisien vuosien ajan, syytin asiasta kuitenkin heidän eroaan. Syytin äitiä, syytin isää, syytin itseäni.

Kolmetoistavuotiaaksi saakka koko elämäni oli täydellistä. Olin hemmoteltu, suojattu ja onnellinen. Vanhempieni avioero oli minulle järisyttävä tapahtuma. En ollut edes lainkaan tiennyt, että heillä oli ollut ongelmia parisuhteessaan. En muista riitoja. Mutta eräänä kauheana iltana olin huoneessani tekemässä läksyjä (tai paremminkin välttelemässä läksyjen tekemistä), kun kuulin alakerrasta mekkalaa. Jotakin vakavaa oli meneillään. Ulko-ovi pamahti kiinni. Kuulin isän puhuvan puhelimessa itkien.

”Isä?” minä huusin portaiden yläpäästä.

”Tule alas, Niall, minulla on tärkeää asiaa.”

Laskeuduin portaita hitaasti paljain jaloin, ja vatsaani tuntui muodostuvan outo möykky. Siellä, olohuoneessa, seisoి suuri, vahva isäni, supersankarini, suojelijani. Hänen kasvonsa olivat tuhkanharmaat, hän näytti murtuneelta. Hänen punoittavissa silmissään oli kyyneliä.

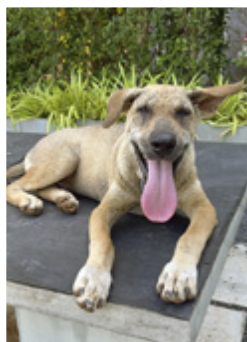
Mitä ihmettä...?

”Äitisi”, hän sanoi ääni särkyen. ”Äiti lähti, Niall.”

Lähti? Minne?

”Mitä tarkoitat?” kysyin ja yritin ymmärtää noita outoja, vieraita sanoja, joita isäni suu muodosti.

”MONET LUULEVAT, ETTÄ MINÄ PELASTAN KOIRIA, MUTTA OIKEASTI NE PELASTIVAT MINUT.”

Huumeet ja alkoholi veivät menestyneen mainosmiehen mennessään, ja vasta thaimaalaisessa sairaalassa maatessaan Niall Harbison ymmärsi, että on aika vaihtaa suuntaa. Pelastus löytyi yllättävästä paikasta – hylättyjen ja kodittomien koirien parista.

Pian autettavasta tuli auttaja, kun Niall alkoi hoitaa koiria ja jakaa niiden tarinoita somessa. Kirjassaan hän kertoo rakkaudesta, jonka voimalla hän pelastui ja jonka ansiosta hän voi nyt pelastaa katukoiria.

Sillä koirilta hän oppi, ettei pidä luopua toivosta.

Tämä on Niallin ja koirien tarina.

Irlantilaislähtöinen Niall Harbison on entinen mainosalan sarjayrittäjä. Elämänsä pahimman syöksykierteen aikaan hän muutti Thaimaahan, missä hän nykyään pelastaa katukoiria.

Hänen työtään voi seurata sosiaalisessa mediassa:

 niall.harbison @NiallHarbison happydoggoniall

